

Ο Παλμός των Μηλιωτών

Ε.Η.Μ.
Μέγαρο Παρασκευοπούλου 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΔ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 160, ΙΟΥΝΙΟΣ 1997
Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. (0656) 31244 (0651) 76734

ΝΕΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΡΑΝΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΔΕΜΑΤΙΟΥ

Ως γνωστό στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας δημοσιεύτηκαν τα ονόματα χωριανών μας της Αμερικής, που προσέφεραν χρήματα για τη συντήρηση του Νεκροταφείου Δεματίου.

Συνεχίζουμε τη δημοσίευση νέων ονομάτων, όπως μας τα έδωσε η επιτροπή. Η Επιτροπή συγκροτήθηκε εθελοντικά και αφιλοκερδώς για τη διενέργεια του εράνου αυτού.

Για την Ελλάδα την Επιτροπή αποτελούν οι: 1) Νικόλαος Κ. Κούλας, 2) Γεώργιος Ι. Κατσέφτης και 3) Δημήτριος Αν. Μπότσαρης. Για την Αμερική οι: 1) Γεώργιος Σπ. Μπαρμπαλιός, 2) Πέτρος Δ. Νικολός και 3) Ιωάννης Κ. Ντάφης.

Οι δωρητές είναι:

Γεώργιος Σ. Μπαρμπαλιός: 200 \$
Ιωάννης Κ. Ντάφης: 200 \$
Γεώργιος Η. Κούλας: 100 \$
Λεωνίδας Κ. Αγγέλης: 100 \$
Πέτρος Ε. Κίτσιος: 100 \$
Γεώργιος Δ. Ζιάβρας: 100 \$
Βασίλειος Δ. Χαλαράμπου: 100 \$
Χρήστος Αν. Παππάς: 200 \$
Γεώργιος Ν. χαλαράμπου: 100 \$
Γεώργιος Κ. Χαλαράμπου: 100 \$
Ιωάννης Ν. Χαλαράμπου: 200 \$
Ηλίας Κ. Χαλαράμπου: 200 \$
Δημήτριος Κ. Αγγέλης: 300 \$
Αδελφοί Γ. Τσιούρη: 400 \$
Χρήστος Ι. Αγγέλης: 100 \$
Ευθύμιος Ν. Παππάς: 100 \$
Νικόλαος Γ. Ευθυμίου: 100 \$
Ιωάννης Α. Τσικουράς: 100 \$
Κων/νος Α. Τσικουράς: 100 \$
Κων/νος Π. Νικολός: 100 \$
Σωτήριος Δ. Μαγγίνας: 50 \$
Δημήτριος Σ. Μαγγίνας: 50 \$
Κων/νος Μ. Κατσέφτης: 200 \$
Ιωάννης Αν. Παππάς: 100 \$
Κων/νος Χρ. Κατσέφτης: 200 \$
Κων/νος Ελ. Μέμος: 50 \$
Νικόλαος Π. Σταπαρούνας: 60 \$
Γεώργιος Δ. Νικολός: 100 \$
Πέτρος Δ. Νικολός: 100 \$
Κων/νος Β. Κούλας: 100 \$
Βασίλειος Κ. Κούλας: 100 \$
Βασίλειος Κ. Νικολός: 100 \$
Χρήστος Δ. Μαγγίνας: 100 \$
Χρήστος Δ. Αγγέλης: 100 \$
Ιωάννης Β. Μπαρμπαλιός: 50.000 δρχ.

**ΧΩΡΙΑΝΟΙ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ**

ΕΝΤΑΞΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ LEADER II

Ανακοινώθηκαν τα έργα που εντάσσονται στο πρόγραμμα Leader II για το Νομό Ιωαννίνων την επόμενη τριετία. Στην περιοχή μας εγκρίθηκαν τα παρακάτω έργα:

- 1) Βίλτωρας και Φωτεινή Δρούγια (Βοβούσα): Ξενοδοχείο επιπλωμένων διαμερισμάτων Γ' τάξης: 65.000.000 δρχ.
- 2) Κοινότητα Φλαμπουραρίου: Αποπεράτωση κοινοτικού ξενώνα 10 δωματίων: 20.000.000 δρχ.
- 3) Κοινότητα Ελατοχωρίου: Ανέγερση κοινοτικού ξενώνα 8 δωματίων: 20.000.000 δρχ.
- 4) Κοινοτική Επιχείρηση Χρυσοβίτσας: Παρασκευή - Τυποποίηση προτηγανισμένης πατάτας: 60.000.000 δρχ.
- 5) Κων/νος Ντούτσας (Μικρό Περιστέρι): Εκσυγχρονισμός μηχανολογικού εξοπλισμού τυροκομείου: 37.600.000 δρχ.
- 6) Απόστολος Μπακόλας (Χρυσοβίτσα): Επεξεργασία - Τυποποίηση πατάτας: 43.000.000 δρχ.
- 7) Κοινότητα Κράψης: Συντήρηση τοιχογραφιών Ι. Ναού Αγίου Νικολάου: 18.000.000 δρχ.
- 8) Εκκλησιαστική Επιτροπή Δόλιανης: Αποκατάσταση Ι. Ναού Προφήτη Ηλία: 6.000.000 δρχ.

Η Κοινότητα Δεματίου είχε προτείνει την ένταξη στο πρόγραμμα της κατασκευής γεφυροπλάστιγγας στους Μηλιωτάδες, καθώς και την αποκατάσταση της παλαιάς γέφυρας Καμπέραγα. Τα έργα δεν θεωρήθηκαν επιλέξιμα από την επιτροπή και δεν εγκρίθηκαν. Η Κοινότητα θα υποβάλλει ένσταση μέσα στις νόμιμες προθεσμίες.

ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Από το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων εγκρίθηκε η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αφορά την Εγνατία οδό από Ιωάννινα έως Δυτική πρόσβαση σήραγγας Μετσόβου, 2ο υπομήμη από Γέφυρα Αράχθου μέχρι Περιστέρι.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ

Εγκρίθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ η κατασκευή του έργου: Βελτίωση - ασφαλίστρωση της 42ης επαρχιακής οδού Μηλιωτάδες - Καρυές - Καβαλλάρι - Ανθρακίτης - Δίκορφο - Ελάτη στο τμήμα Καβαλλάρι - Ανθρακίτης. προϋπολογισμού 170.000 δρχ.

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Τα μεσάνυχτα της Κυριακής 22 Ιουνίου 1997 σημειώθηκε πυρκαγιά από άγνωστη αιτία στο σπίτι του Αθανασίου Ζώμηρα στο χωριό Πέτρα Ζαγορίου.

Από τους καπνούς και κάποια καρδιολογικά προβλήματα έχασε τη ζωή της η σύζυγός του Χαρίκλεια σε ηλικία 77 ετών.

Το σπίτι καταστράφηκε ολοσχερώς, καθώς και διπλανή αποθήκη.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Από τον Εκπ/κό Σύλλογο Δεματίου "Η Πρόοδος" ανακοινώνεται ότι στις 7 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Κυριακής, θα οργανωθεί πανηγύρι το βράδυ στο χώρο του Σχολείου, με τη φροντίδα του Συλλόγου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΗΣΕΙΣ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Αικατερίνη και ο Ιωάννης Γ. Κατσέφτης απέκτησαν δίδυμα κοριτσάκια, από τα οποία επέζησε το ένα.
2. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Νεκταρούλα και ο Αθανάσιος Α. Αγγέλης απέκτησαν αγόρι.
3. ΗΠΙΑ: Η Χριστίνα και ο Ιωάννης Χρ. Αγγέλης απέκτησαν κορίτσι.
Να τους ζήσουν!

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΔΕΜΑΤΙ: Η Βαίτσα Σπ. Αγγέλη αρραβωνιάστηκε με τον Απόστολο Κώστη από τον Άγιο Χριστόφορο (Γιουργάνισα) Ιωαννίνων. Συγχαρητήρια και καλά στέφανα!

ΘΑΝΑΤΟΙ

1. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 6 Ιουνίου έφυγε από τη ζωή η Λαμπρινή Κ. Ζιάβρα σε ηλικία 74 ετών.
2. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 6 Ιουνίου έφυγε από τη ζωή η Ελένη Α. Παπαευθυμίου σε ηλικία 65 ετών.
Τα θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΔΕΜΑΤΙ: Την 1η Ιουνίου έγινε ανακομιδή των οστών και μνημόσυνο στη μνήμη της Πανάγιωσ Χρ. Κατσέφτης.
2. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 8 Ιουνίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη της Γιαννούλας Κ. Ζήτα.
3. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 22 Ιουνίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Ελευθερίας Β. Μπαζαλέκου.
4. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 29 Ιουνίου έγινε η ανακομιδή των οστών και μνημόσυνο στη μνήμη του Περικλή Ν. Σταπαρούνα. Αιωνία τους η μνήμη!
5. ΠΙΕΤΡΑ: Είς τον Ενοριακό Ιερόν Ναόν Αγίας Παρασκευής Συνοικισμού Σιτσαίων Κοινότητας Πέτρας, κατά την Κυριακήν 25 Μαΐου ε.ε. τελέστηκε Μνημόσυνον ανακομιδής οστών του προ 5/ετίας αποβιώσαντος ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ, Γραμματέως Κοινότητος, καλου συγχωριανού αι αγωνιστού Εθνικής Αντίστασης 1940-1949, που επί σειράν ετών προσέφερεν εξαίρετους υπηρεσίας εις το χωριό μας διά την πρόδοον αυτού και γενικότερον εις την Πατρίδα. Διά να τιμήσουν την μνήμην του παρέστησαν εις το Μνημόσυνον οι τοπικές αρχές, συγγενείς, φίλοι., όλο το χωριό και πολλοί από τα περίχωρα. Αλησμόνητε Γιάννη, αιωνία η μνήμη σου!

Εύχομαι ο Θεός να αναπαύει την ψυχή σου μετά Δικαίων, εις δε την οικογένειάν σου και στις οικογένειες των τέκνων σου και εγγόνων να χαρίζει μακροζωϊαν, υγείαν, αγάπην, χαράν και κάθε κατά Χριστόν οικογενειακήν ευτυχίαν και μιμούμενοι το καλόν παράδειγμά σου να αποβούν χρήσιμα εις την Κοινωνία και την πατρίδα.

Ο Διδάσκαλος
ΑΓΓΕΛΟΣ Κ.
ΔΑΛΑΓΓΕΛΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

1. Στις 6 Ιουλίου στους Μηλιωτάδες θα τελεστεί 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη της Ελένης Α. Παπαευθυμίου.
2. Το Σάββατο 12 Ιουλίου θα γίνει στους Μηλιωτάδες ανακομιδή των οστών και μνημόσυνο στη μνήμη του Μάνθου Παπαστεφανή.
3. Στις 13 Ιουλίου θα τελεστεί στο Δεμάτι 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη της Λαμπρινής Κ. Ζιάβρα.
4. Στις 13 Ιουλίου θα γίνει ανακομιδή των οστών του Ιωάννη Χρ. Μάνθου και θα τελεστεί μνημόσυνο στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κοινότητος Δεματίου. Θα σε θυμούμαστε πάντα! Η σύζυγός Ελένη, τα παιδιά του Αρετή - Ηλίας, Μαρία - Κων/νος, τα εγγόνια του Ελένη - Παναγιώτης, Μάγδα - Αθανάσιος.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΛΕΝΗΣ Α. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ

Στη μνήμη της Ελένης Α. Παπαευθυμίου προσέφεραν τα παρακάτω ποσά:
1) Στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων:
α) Ο σύζυγός της Λεωνίδας και τα παιδιά της: 30.000 δρχ.
β) Αριστοτέλης Οικονόμου: 10.000 δρχ.
γ) Βασίλειος Μιλ. Οικονόμου: 10.000 δρχ.
δ) Χρήστος Μιλ. Οικονόμου: 10.000 δρχ.
ε) Ουρανία Κ. Οικονόμου: 10.000 δρχ.
στ) Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων: 10.000 δρχ.
ζ) Χρήστος και Βασίλειος Τζίμας: 10.000 δρχ.
η) Γεώργιος Τσεκούρας: 40.000 δρχ.
2) Στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων:
α) Ο σύζυγος Λεωνίδας και τα παιδιά της: 30.000 δρχ.
β) Γεώργιος Ευθ. Οικονόμου: 10.000 δρχ.
γ) Δημήτριος Ευθ. Οικονόμου: 5.000 δρχ.
δ) Βασίλειος Παπαζώης: 5.000 δρχ.

ε) Βασίλειος και Βασιλική Μπίνα: 10.000 δρχ.
στ) Βασίλειος Π. Οικονόμου: 10.000 δρχ.
ζ) Βασίλειος Σπύρου: 10.000 δρχ.
η) Σοφία Ξήτα και Κων/νος Μπέλλος: 50.000 δρχ.
θ) Βασίλειος Μπλέτσος: 50.000 δρχ.
ι) Αριστείδης Οικονόμου: 10.000 δρχ.
ια) Πέτρος Παπαχρήστος, εφημέριος Δεματίου: 10.000 δρχ.
ιβ) Γεώργιος Ξήτας: 10.000 δρχ.
ιγ) Νικόλαος και Μαρία Νικολάου: 10.000 δρχ.
ιδ) Ιωάννης Γ. Ξήτας: 100 δολάρια
3) Για την επισκευή του Νεκροταφείου Δεματίου: Εκπ/κός Σύλλογος Δεματίου “Η Πρόδοος”: 10.000 δρχ.

ΔΩΡΕΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΜΑΡΙΑΣ Δ. ΠΑΠΑΖΩΗ

Ο Άγγελος Δαλαγγέλης από την Πέτρα Ζαγορίου προσέφερε στον Πολιτιστικό Σύλλογο Μηλιωτάδων το ποσό των 1.000 δρχ., στη μνήμη της Μαρίας Δ. Παπαζώη.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΛΕΩΝΙΔΑ ΧΡ. ΚΟΥΛΑ

Στη μνήμη του Λεωνίδα Χρ. Κούλα η σύζυγός του Ζωή προσέφερε το ποσό των 20.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΠΕΡΙΚΛΗ Ν. ΣΤΑΠΑΡΟΥΝΑ

Στη μνήμη του Περικλή Ν. Σταπαρούνα τα παιδιά του προσέφεραν το ποσό των 50 δολαρίων στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου, 50 δολάρια στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων και 50 δολάρια στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων. Επίσης η σύζυγός του Βασιλική Σταπαρούνα προσέφερε το ποσό των 40 δολαρίων στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου και 40 δολάρια στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο εφημέριος της ενορίας Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμάτα τη Ζωή Λεων. Κούλα για τη δωρεά των 20.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίας Κυριακής Βουτανσαίων, στη μνήμη του συζύγου της Λεωνίδα Χρ. Κούλα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Προς τον Πολιτιστικό Σύλλογο Μηλιωτάδων Σας ευχαριστούμε ολόθερμα για τη δωρεά σας στη μνήμη του πολυαγαπημένου μας Λεωνίδα

“Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ”

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου

Υπεύθυνος έκδοσης
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλειος Α. Παπαευθυμίου
2. Ελένη Δ. Τσικουρά
3. Αικατερίνη Τσιτάκαλου - Αγγέλη
4. Βασίλειος Κ. Σπύρου
5. Γλυκερία Γ. Μπαζαλέκου
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού: δρχ. 1000
Εξωτερικού: δολάρια 20
μόνο 30

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασίλειος Κ. Σπύρου
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1. Αριστοτέλης Ε. Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Δημήτριος Β. Οικονόμου
4. Βασίλειος Α. Παπαευθυμίου

Κού-λα.
Με εκτίμηση
Ζωή - Χρήστος - Κυριακή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ελευθέριος Αγγέλης: 40 δολάρια
Νικόλαος Κασιώρας: 3.000 δρχ.
Χρήστος Μπέλλος: 1.000 δρχ.
Ελένη Μιχ. Μπέλλου: 1.000 δρχ.
Δημήτριος Χ. Κολιός: 1.000 δρχ.
Ευθύμιος Χ. Κολιός: 1.000 δρχ.

Νικόλαος Γ. Μπαζαλέκος: 1.000 δρχ.
Νικόλαος Π. Σταπαρούνας: 40 δολ.
Κων/νος Αλκ. Αγγέλης: 5.000 δρχ.
Ιωάννης Βλάχος: 2.000 δρχ.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Κων/νος Αλκ. Αγγέλης: 1.000 δρχ.
Ιωάννης Βλάχος: 3.000 δρχ.

ΕΚΛΟΓΙΚΑ

Ο χωριανός μας Χρήστος Γ. Κυριάκος εκλέχτηκε ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων.
Τα θερμά μας συγχαρητήρια!

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Το στόλισμα και το πόδιασμα της νύφης

Αφού έμπαινε όλο το “ψίκι” του γαμπρού μέσα στο σπίτι της νύφης και μετά το κέρασμα των συμπεθερών, ο γαμπρός, με τη συμπαράσταση και καθοδήγηση του βλάμη, έκοβε την πίτα με το μαχαίρι. Πρώτα σταύρωνε την πίτα και μετά άρχιζε να την

κόβει σε μικρά τεμάχια. Την ώρα αυτή οι γυναίκες και οι άντρες από τα δυο “ψίκια” τραγουδούσαν, εκ περιτροπής, τα τραγούδια: “Κόβει ο κυρ γαμπρός την πίτα μ' αργυρό χρυσό μαχαίρι. Κι από πάνω από το χέρι κάθεται χρυσό πουλάκι κι αηδονολαλεί και λέει: ‘Σ’ όσους γάμους κι αν επήγα, τέτοιο κυρ γαμπρό δεν είδα. Έχει μάτι σαν φλυντζάνι και το φρούδι σαν γαϊτάνι’.”

Αφού τελείωνε το κόψιμο της πίτας, ο γαμπρός έβγαζε με το μαχαίρι στο κέντρο του ταισιού μερικά τεμάχια σε σχήμα σταυρού και επακολουθούσε το μοίρασμα της πίτας σ' όλους τους καλεσμένους στο γάμο.

Μετά από όλα αυτά γινόταν το στόλισμα της νύφης με τα δώρα που της έστελνε η πεθερά της.

Κοπέλλες και γυναίκες, συγγενείς του γαμπρού, στόλιζαν τη νύφη και τραγουδούσαν το τραγούδι: “Δεν ήρθαμε για φάει για πει, μωρή ροδιά μου, ούτε και για κουβέντα, ροδιά, ροδακινιά μου. Μας είπαν που ήσουνα άσχημη, μαύρη και ξανθομάλλα, μόν' είσαι άσπρη, γαλανή και σαν περδικομάτα”. Οι γυναίκες από το “ψίκι” της νύφης τραγουδούσαν: “Για στολίστε τη νύφη μας καλά, μη μας γελάσει η γειτονιά”. Ο “βλάμης” έκανε το πόδιασμα της νύφης, δηλαδή της φορούσε τα παπούτσια που της είχε αγορασμένα ο γαμπρός.

Επακολουθούσε το τραπέζι από τους συμπεθερούς με πλούσια φαγητά. Οι τάβλες ήταν γεμάτες από φαγητά, φρούτα, ποτά και το τσούγκρισμα των ποτηριών με τις ευχές έφτανε στο κατακόρυφο. Μετά το τραπέζι και το τραγούδι της τάβλας, άρχιζε ο χορός μέχρι την ώρα που πλησίαζε για να φύγουν για το σπίτι του γαμπρού.

Το φόρτωμα της προίκας

Όταν πλησίαζε η ώρα για να φύγουν για το σπίτι του γαμπρού, έβγαζαν από το σπίτι της νύφης τα προικιά της. Τα φόρτωναν σε μουλάρια και τα σκέπαζαν με κόκκινες και άλλες χρωματιστές βελντζες, για να φαντάζον στο δρόμο. Πρώτα φόρτωναν το σεντούκι (κασέλα). Αυτό ήταν κατασκευασμένο από γερά σανίδια και χρωματισμένο με διάφορα λουλούδια και παραστάσεις. Αυτό αποτελούσε τη μεγαλύτερη απόδειξη των διακαιωμάτων της νύφης στα πεθερικά της. Δεν αποτραβιόταν από αυτό για κανένα λόγο, εκτός αν την έδιωχνε ο άντρας της και το σεντούκι το “έβγαζαν στο δρόμο”, ή αν χήρευε και το ξαναγύριζε στο σπίτι της για να ξαναπαντρευτεί.

Στο ξεκίνημα της προίκας, έρριχναν ρύζι και τραγουδούσαν διάφορα τραγούδια. Μόλις έφτανε η προίκα στο σπίτι του γαμπρού, έρριχναν πάλι ρύζι, την ξεφόρτωναν και την τοποθετούσαν μέσα στο σπίτι, σε μέρος που να την βλέπουν όλοι οι καλεσμένοι.

Το ξεκίνημα της νύφης

Μετά το φόρτωμα και το ξεκίνημα της προίκας, όλοι έβγαιναν στην αυλή του σπιτιού ενώ μέσα στο σπίτι ετοιμάζονταν η νύφη για την αναχώρηση. Με δάκρυα αποχαίρετούς τους γονείς της, τους συγγενείς και τις φιλενάδες της. Τα μάτια της γέμιζαν από δάκρυα, γιατί από το ένα μέρος της αποχωριζόταν από τους γονείς της και το οικογενειακό της περιβάλλον και από το άλλο γιατί δε

γνώριζε τι ανθρώπους θα συναντούσε στο καινούργιο της σπίτι που θα πήγαινε. Οι γυναίκες της τραγουδούσαν το τραγούδι: “Ευχόσου με, πατέρα μου...” και το: “Αφήνω γεια, μανούλα μου, αφήνω γεια, πατέρα μου. Έχετε γεια, αδερφάκια μου, και σεις δικοί

μου ξένοι. Εγώ πάω στο σπίτι μου και στα πεθερικά μου”.

Ο πατέρας της την έπαιρνε από το χέρι, καθώς και τ' αδέρφια της και την έφεραν στην πόρτα, όπου την περίμενε ο γαμπρός. Έκανε τρεις υποκλίσεις και του φιλούσε το χέρι, για να δείξει την υποτέλειά της σ' αυτόν και ο γαμπρός την τραβούσε, με λίγη δύναμη, προς τα έξω, γιατί οι φιλενάδες της την τραβούσαν αντίθετα προς τα μέσα. Ο γαμπρός, με τη δύναμή του, ήθελε να φανερώσει ότι ήταν άξιος για παντριά, αλλά και άξιος να διατάζει τη γυναίκα του. Η νύφη έβγαινε με το δεξί της πόδι και παρέσυρε το ποτήρι που ήταν γεμάτο με κρασί.

Βάζανε τη νύφη καβάλα στο μουλάρι που έφερε καβαλλάρη το γαμπρό και τον γαμπρό καβάλα στο δεύτερο μουλάρι που είχαν ετοιμασμένο από το πρωί, προτού ξεκινήσουν για το σπίτι της νύφης. Η νύφη, καβάλα στο μουλάρι, έρριχνε ρύζι, μπρος, πίσω, δεξιά και αριστερά, κάνοντας το σχήμα του σταυρού και προσκυνούσε από τρεις φορές προς το κάθε σημείο. Με αυτό ήθελε να δείξει η καινούργια της ζωή να ριζώσει σαν το ρύζι και να είναι ευλογημένη με την ευλογία του Σταυρού.

Εδώ πρέπει να σημειώσω και το παρακάτω έθιμο που δεν γνωρίζω αν γινόταν και σε άλλα χωριά.

Ο “βλάμης” και μερικοί άλλοι επιτήδειοι από το “ψίκι” του γαμπρού, την ώρα που όλοι εκλαίγαν και βγάζαν τη νύφη στην αυλή, για το ξεκίνημά της, έμπαιναν, με τρόπο, μέσα στο σπίτι της νύφης, που ήταν σχεδόν αδειανό από κόσμο και έπαιρναν μερικά πράγματα, ποτήρια, μαστραπάδες ή άλλα αντικείμενα που είχε η οικογένεια της νύφης, χωρίς να τους αντιληφθεί κανένας και τα παρουσίαζε το βράδυ στο σπίτι του γαμπρού και σεβρίζαν μ' αυτά τους συμπεθερούς. Αυτό το έκαναν, όπως έλεγαν, για να κάνουν οι γονείς της νύφης “χαίρι” τα προικιά της που έφερνε στο σπίτι του γαμπρού. Άλλοι έλεγαν και πίστευαν πως μ' αυτά παίρνουν όλη την τύχη της νύφης και την μεταφέρουν στο σπίτι του γαμπρού.

Το ξεκίνημα της νύφης γινόταν με ντουφεκιές, με τραγούδια και ξεφαντώματα. Πρώτα και μέχρι 100 μέτρα περίπου ο γαμπρός έβαζε τη νύφη μπροστά και αυτός ακολουθούσε, μετά προπορεύονταν αυτός με το “ψίκι” του και ακολουθούσε η νύφη με το “ψίκι” της.

Το “ψίκι”, στην επιστροφή του, άλλαζε δρόμο, δεν ακολουθούσε τον πρωινό δρόμο και τούτο για να κάνουν τα νιόγαμπρα προκοπή. Δεξιά έρχονταν και δεξιά γυρνούσαν.

Σε όλη τη διαδρομή ο γαμπρός δεν γύριζε προς τα πίσω, γιατί δεν έπρεπε να αντικρύσει τη νύφη με το “ψίκι” της. Όλοι οι χωριανοί έβγαιναν στους δρόμους για να ιδούν το γάμο, αλλά πιο πολύ τη νύφη με τα προικιά της, τα οποία προπορεύονταν σε λίγη απόσταση.

Εάν η εκκλησία του χωριού ήταν κοντά στο σπίτι του γαμπρού, το “ψίκι” κατευθύνονταν στην εκκλησία για τα στέφανα, αν όμως ήταν μακριά κατευθύνονταν στο σπίτι του γαμπρού όπου και θα γινόταν και τα στέφανα.

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου, <<ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ>> Ιστορία - Λαογραφία - Α' μέρος, 1983.)

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ζαγόρι: κινηγετικός σκύλος
ζαίμες: προμήθεια σε τρόφιμα
ζαμάνι: μεγάλο χρονικό διάστημα
ζαπί: αυθαιρεσία, κατοχή
ζαντζα: ιδιοτροπία
ζαπώνω: παίρνω κάτι που δεν το δικαιούμαι
ζαράλι: μακροχρόνια ασθένεια
ζεμπερέκι: σύρτης που ασφαλίσει την πόρτα
ζευζέκης: άρμαλος, κούτσος που με τα ψέματα κερδίζει κάτι
ζητάει: όταν το ζώο βρίσκεται σε οργασμό για αναπαραγωγή και ζητάει σύντροφο

συν. στη σελ. 4

Στη μνήμη της εκ Πέτρας Υπερπολύτεκνης μητέρας ΜΑΡΙΑΣ ΔΗΜ. ΠΑΠΑΖΩΗ

Στην Πέτρα απεβίωσε και κηδεύτηκε με τιμητική παρουσία όλου του χωριού, η σεβασμία και με πολλές αρετές προικισμένη οικοκυρά ΜΑΡΙΑ χήρα ΔΗΜ. ΠΑΠΑΖΩΗ σε ηλικία 86 ετών, υπερπολύτεκνη μητέρα 13 ζώντων τέκνων, τα οποία οι φτωχοί, εργατικοί και έντιμοι γονείς των ο μακαρίτης Δημήτριος και η Μαρία Παπαζώη, με αγάπη και στοργική φροντίδα και με την βοήθεια της Μεγάλης Μάνας μας ΠΑΝΑΓΙΑΣ, τα μεγάλωσαν και τα ανέθρεψαν χριστιανικά και τα έστειλναν τακτικά στο Σχολείο και την Εκκλησίαν.

Ήμουν ο δάσκαλός τους όλων αυτών των φτωχών σεμνών και πολύ αγαπητών μου και συμπαθητικών παιδιών αγοριών και κοριτσιών κατά την 22/ετή περίοδο, που εχρημάτισα Δάσκαλος στο χωριό μου Πέτρα. Τα αγαπούσα πολύ και τα βοηθούσα κατά το δυνατόν και για την καλή διαγωγή των, την καλή συμπεριφορά των, αλλά πιο πολύ γιατί ήταν τέκνα πτωχών και εντίμων υπερπολύτεκνων γονέων. Τώρα θλίβομαι και διερωτώμαι: “Πού σήμερα πολύτεκνοι γονείς, ενώ το δημογραφικόν πρόβλημα είναι οξύτατο και εθνικώς λίαν επικίνδυνον; Γιατί η Ελληνική Πολιτεία, η Κοινωνία, η Εκκλησία αδιαφορούν τόσο εγκληματικά για το σοβαρόν τούτο εθνικόν θέμα;” Κατά την ημέραν, την δέθεν ημέραν της εορτής της Μητέρας, είδατε κάποια σχετική εκδήλωση συμπαραστάσεως για την Ελληνίδα μητέρα, την πολύτεκνη οικογένεια;

Λοιπόν, τα 13 αυτά παιδιά, 5 αγόρια και 8 κορίτσια, της υπερπολύτεκνης οικογενείας Δ. Παπαζώη, με την φροντίδα των φτωχών καλών γονέων των και τη βοήθειαν της Θείας Πρόνοιας έζησαν φτωχικά, μεγάλωσαν και με αρετές και αδαμάντινο χαρακτήρα προικισμένα, απεκατεστάθησαν επιτυχημένα και δημιούργησαν καλές και μάλιστα ως επί το πλείστοιν πολύτεκνες οικογένειες με την ευλογίαν του Θεού και χαίρουν πάσης εκτιμήσεως.

Η μεταστάσα Μαρία, μητέρα αγαθή, χριστιανή και ενάρετος Ελληνίδα γυναίκα, καταξιώθηκε να ιδεί και να χαρεί πολλά εγγόνια ως δισέγγονα. Τα τελευταία χρόνια της κουρασμένης ζωής της έζησε με την οικογένειαν του μικροτέρου αγοριού της Κων/νου, που μάλιστα αυτόν τον εβάπτισεν χριστιανόν ο Νομάρχης Ιωαννίνων κατ' εξουσιοδότηση του τότε Βασιλέως Παύλου.

Ο Κώστας, λοιπόν, και η καλόκαρδος σύζυγός του Γιαννούλα και τα εγγόνια την φρόντισαν και την περιποιήθηκαν με τον καλύτερον τρόπον στα γηρατειά της. Καθώς και όλα τα παιδιά της έδειξαν με τον καλύτερον τρόπον την αγάπη τους, την φροντίδα και την ευγνωμοσύνη σ' αυτήν την καλήν χριστιανήν και Ελληνίδα Μάνα τους. Είναι άξιοι κάθε επαίνου.

Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχήν της μεταστάσης Μαρίας μετά των Δικαίων.

Αιωνία αυτής η μνήμη!

Σ' όλα τα παιδιά της γόρια και κορίτσια και στις οικογένειές τους, εκφράζω τα θερμά και ειλικρινή συλλυπητήριά μου και τις θερμές ευχές μου παρηγορίας. Να έχουν ζωήν, υγείαν, αγάπην, ειρήνην και κάθε κατά Χριστόν οικογενειακή ευτυχίαν.

Ο Δάσκαλός των
ΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΔΑΛΑΓΓΕΛΗΣ

Αυτοί που φεύγουν ΕΛΕΝΗ Α. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ

Εντελώς αναπάντεχα, έφυγε από κοντά μας η χωριανή μας Ελένη Λεων. Παπαευθυμίου. Έχασε τη ζωή της από ανακοπή καρδιάς το απόγευμα της 5ης Ιουνίου 1997, σε ηλικία 65 ετών.

Ο θάνατός της βύθισε σε πένθος το χωριό, τόσο απροσδόκητα που συνέβη.

Η εκλιπούσα ήταν κόρη του Κων/νου και της Γιαννούλας Ξήτα. Παντρεύτηκε τον Λεωνίδα Παπαευθυμίου και απέκτησε έναν γιο, το Βασίλη, που είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και επίσης είναι σήμερα Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάρων.

Το τραγικό είναι ότι η μητέρα της Γιαννούλα Ξήτα απεβίωσε το Μάιο και πριν ακόμα περάσουν 40 μέρες απεβίωσε και η Ελένη.

Πλήθος κόσμου τη συνόδευσε στην τελευταία της κατοικία.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της!

ΛΑΜΠΡΙΝΗ Κ. ΖΙΑΒΡΑ

Έφυγε από κοντά μας σε ηλικία 74 ετών η Λαμπρινή Κ. Ζιάβρα.

Γεννήθηκε στο Ανθοχώρι Μετσόβου και παντρεύτηκε τον Κων/νο Ζιάβρα, μετά το θάνατο της πρώτης συζύγου του Στασινής.

Έζησε μαζί του στη συνοικία “Σελιό” Δεματίου και μετά το θάνατο του συζύγου της, έμενε με το γιο του Αναστάσιο Ζιάβρα.

Η κηδεία της έγινε στο Δεμάτι στις 6 Ιουνίου 1997.

Αιωνία της η μνήμη!

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Δεματίου πήρε τις εξής αποφάσεις:

1) Απορρίπτει τη σύνταξη διαχειριστικής μελέτης του κοινοτικού δάσους Δεματίου.

Με τη σύνταξη της διαχειριστικής μελέτης συμφωνούν ο Πρόεδρος της Κοινότητας Βασίλειος Σπύρου και ο κοινοτικός σύμβουλος Ηλίας Κίτσιος.

2) Αποδέχεται το ποσό των 5.000.000 δρχ. από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ζαγορίου για την ανάπτυξη της πλατείας των Μηλιωτάρων και αναθέτει το έργο απευθείας στην εταιρεία Παναγιώτης Τσιούρης - Χαρ. Εξάρχου συνολικού προϋπολογισμού 10.000.000 δρχ.

Ο Αντιπρόεδρος της Κοινότητας Χρήστος Παπατόλης και οι κοινοτικοί σύμβουλοι Κων/νος Ξήτας και Αριστείδης Κατσέφτης δεν συμφωνούν με την απευθείας ανάθεση του έργου και προτείνουν να γίνει δημοπρασία.

3) Αποδέχεται πίστωση 400.000 δρχ. για τις λειτουργικές δαπάνες του Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου Μηλιωτάρων.

4) Διορίζει υδρονομέα για το αρδευτικό Μηλιωτάρων τον Κων/νο Κιτσάκη και για τις άλλες πηγές του Δεματίου τον Αγροφύλακα Κων/νο Κούλα.

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάρων βράβευσε με συμβολικό χρηματικό ποσό τους τελειόφοιτους μαθητές της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Μηλιωτάρων, δηλαδή: 1) Σπυρίδωνα Α Ζιώγα (Μικρή Γότιστα), 2) Γιαννούλα Δ. Οικονόμου (Μηλιωτάδες), 3) Γεώργιο Κ. Παππά (Μηλιωτάδες) και 4) Ευαγγελία Αν. Περιστέρη (Ποταμιά).

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

συν. από σελ. 3

ζιαφέτι: φιλοξενία με συμπόσιο
ζιάγκος: ξύλο που τακτοποιούμε τη φωτιά
ζιόγκος: όγκος, εξόγκωμα
ζιουμπάω: σπρώχνω
ζόρι: αναγκαστικά, βία
ζούρλιακας: τρελλός
ζούτσα: υγρό, κατάλοιπο μετά την αφαίρεση του βούτυρου (κατάκαθι)
ζούφια: άδεια, χαλασμένα
ζουλούμ: ζημιά που προκαλούν κάποιοι ευκαιριακά
ζωνάρι: πλεχτό μάλλινο στη μέση για τους ηλικιωμένους
ζώρι: βία, αγγαρεία, χωρίς όρεξη εργασία
ήμορο: το ενοίκιο που πληρώνει ο γεωργός που καλλιεργεί ξένο χωράφι
ήφερα: έφερα
θάρου: τάχα, νομίζω
θελός: θαλός, σκοτεινός
θεράπιο: μέτρο που λαμβάνεται για την αποτελεσματική εκτέλεση κάποιας εργασίας

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ Ιστορία - Λαογραφία, Β' Μέρος, 1986)